

Prima instanță - (Judecătoria Chișinău, sediul Centru) I. Chirtoaca
Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) N. Simciuc, I. Țurcan, I. Cotruță

ÎNCHEIERE

20 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului,
judecători

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de Bernaz Alexandr împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind recunoașterea ca fiind ilegal refuzul și obligarea recalculării pensiei pentru vechimea în muncă,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 ianuarie 2018, prin care a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și menținută hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 12 iulie 2017,

c o n s t a t ă :

La 01 decembrie 2016, Bernaz Alexandr s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale solicitând obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i recalculeze și să-i achite pensiei pentru vechimea în muncă, reieșind din suma plăților lunare ale procurorului-șef al Procuraturii teritoriale în exercițiu cu o vechime de muncă în funcția de procuror de peste 12 ani, cu stabilirea pensiei în proporție de 75% din suma plăților, ceea ce constituie suma de 13 004,30 lei începând cu 01 august 2016.

În argumentarea acțiunii, reclamantul a relatat că prin ordinul Procurorului General cu nr.673-p din 16 iulie 2008 în baza cererii personale a demisionat din funcție de procuror-șef al procuraturii raionului Căușeni, având o vechime în muncă în funcție de procuror de peste 23 ani.

Bernaz Alexandr susține că conform art.46² alin.(1) din Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat nr.156 din 14 octombrie 1998, asiguratul care întrunește condițiile menționate la alin. (2) și (3), dintre care cel puțin 15 ani în funcția de procuror, are dreptul la pensie în proporție de 75 % din suma tuturor plăților lunare asigurate ale procurorului în exercițiu în ultima funcție deținută.

Reclamantul relevă că beneficiind de dreptul la pensie în proporții de 75 % din suma tuturor plăților lunare ale procurorului în exercițiu în ultima funcție deținută, până la 01 august 2016, beneficia de pensie în mărime de 5120 de lei.

Însă începând cu 01 august 2016 pentru procurori a intrat în vigoare legea privind salarizarea judecătorilor și procurorilor cu nr.328 din 23 decembrie 2013 conform căreia s-au majorat plățile lunare asigurate ale procurorului în exercițiu.

Salariul de funcție al procurorului din procuratura teritorială cu o vechime în muncă în funcție de procuror de peste 12 ani s-a majorat până la 3,15 salarii medii pe economie, la care pentru procurori-șefi ai procuraturilor teritoriale se adaugă un spor de 9% din salariul său de funcție. Astfel, începând cu 01 august 2016, urma să beneficieze de pensie recalculată, însă din motive necunoscute până în prezent pensia nu i-a fost recalculată și achitată.

Bernaz Alexandr menționează că la 12 octombrie 2016, s-a adresat către Casa Națională de Asigurări Sociale cu o cerere prealabilă prin care a solicitat recalcularea pensiei începând cu 01 august 2016, în temeiul Legii privind salarizarea judecătorilor și procurorilor cu nr.328 din 23 decembrie 2013.

Cererea prealabilă, a fost recepționată la 17 octombrie 2016, însă Casa Națională de Asigurări Sociale așa și nu i-a acordat un răspuns în termen de 30 zile, termen prevăzut de art.15 alin.1) din Legea privind contenciosul administrativ.

La 12 decembrie 2016, Bernaz Alexandr a depus cererea suplimentară la cererea de chemare în judecată, prin care a solicitat admiterea acțiunii, recunoașterea ilegală a refuzului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. B-1276/16 din 28 noiembrie 2016 în ce privește recalcularea pensiei lui Bernaz Alexandr și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i recalculeze, începând cu 01 august 2016 și să-i achite lui Bernaz Alexandr cuantumul pensiei pentru vechime în muncă în mărime de 80 % din suma plăților lunare asigurate ale procurorului-șef al procuraturii teritoriale în exercițiu, reieșind din vechimea în muncă în funcție de procuror de 23 de ani, cu obligarea efectuării recalculării cuantumului pensiei pentru perioadele anterioare.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 12 iulie 2017, cererea de chemare în judecată înaintată de Bernaz Alexandr s-a admis parțial.

S-a recunoscut ca fiind ilegal refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. B-1276/16 din 28 noiembrie 2016, privind recalcularea pensiei lui Bernaz Alexandr.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale, să-i recalculeze și să-i achite lui Bernaz Alexandr, începând cu 01 august 2016, cuantumul pensiei pentru vechime în muncă în mărime de 80% din suma plăților lunare asigurate ale procurorului-șef al procuraturii teritoriale în exercițiu, reieșind din vechimea în muncă în funcție de procuror de 23 de ani. În rest pretențiile lui Bernaz Alexandr, s-au respins ca neîntemeiate.

Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a constatat că Bernaz Alexandr beneficiază de pensiei din 01 noiembrie 2000, pensie stabilită în temeiul art.45 din Legea cu privire la procuratură nr.902 din 29 ianuarie 1992, art.32 al Legii cu privire la statului judecătorului nr.544 din 20 iulie 1995 și pct.6 din Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a pensiilor pentru vechime în muncă colaboratorilor organelor procuraturii, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.252 din 05 martie 1998, în mărime de 80% din salariu mediu din funcția de anchetator pe cauze excepționale al Procuraturii județului Tighina, iar activând după pensionare în funcția de procuror al raionului Căușeni, la majorarea salariului, în conformitate cu art.34 alin.6) al Legii cu privire la Procuratură nr.118/-XV din 14 martie 2003, pensia i-a fost recalculată în

mărime de 80% din salariu mediu din funcția de procuror –șef al raionului Căușeni.

Prin Legea cu privire la Procuratură nr.294-XVI din 25 decembrie 2008 a fost abrogată Legea cu privire la Procuratură nr.118/-XV din 14 martie 2003, iar prevederile art.34 alin.6) deja se regăsesc la art.73 alin.(8) al Legii noi.

Instanța de fond a reținut că dreptul social al reclamantului are o valoare economică și a fost dobândit licit odată cu acordarea pensiei pentru vechimea în muncă în anul 2000, iar drepturile diminuate prin Legea nr.56 din 09 iunie 2011, ca drepturi potențiale sau aleatorii se referă la viitorii procurori cu drept de pensionare.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 01 august 2017, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoreiei Chișinău, sediul Centru 12 iulie 2017, solicitând casarea hotărârii menționate și respingerea cererii de chemare în judecată înaintată de Bernaz Alexandr.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 ianuarie 2018, a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea Judecătoreiei Chișinău, sediul Centru 12 iulie 2017.

La 23 aprilie 2018, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 ianuarie 2018 și a hotărârii Judecătoreiei Chișinău, sediul Centru 12 iulie 2017, casarea hotărârilor menționate supra și emiterea unei decizii noi de respingere a cererii de chemare în judecată înaintată de Bernaz Alexandr.

În motivare, a indicat că la examinarea cauzei instanțele investite cu judecarea fondului au aplicat eronat legea materială aplicabilă speței.

Art.46² din Legea nr.156 din 14 octombrie 1998, nu prevede faptul că pensiile procurorilor și indemnizațiilor viagere se recalculează în cazul majorării generale a salariilor procurorilor.

Începând cu 01 iulie 2011, pensia procurorilor nu se mai recalculează, dar se indexează anual la 01 aprilie, conform art.13 din Legea nr.156 din 14 octombrie 1998.

Noile prevederi legale au exclus posibilitatea recalculării pensiei procurorului în demisie în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu.

Recurentul consideră că acțiunea reclamantului este neîntemeiată, acestuia nu îi sunt încălcate drepturile sociale cu conținut patrimonial, deoarece noile prevederi legale nu au lipsit intimatul de dreptul la pensie și nici nu i-au redus cuantumul, ci doar s-a instituit o nouă modalitate de ajustare a acesteia.

Argumentul instanței de fond precum că reclamantul fiind pensionar din anul 1998, a obținut dreptul la recalcularea pensiei conform legii vechi și astfel legea nouă nu poate avea caracter retroactiv asupra dreptului său legitim dobândit anterior intrării în vigoare a legii noi, contravine art.6 alin.2) și 3) din Codul civil.

Recurentul afirmă că Bernaz Alexandr a beneficiat de recalcularea pensiei în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu, deoarece Legea prevedea această recalculare, însă începând cu 01 iulie 2011 legea nu mai prevede recalcularea pensiei.

Prin referința depusă la 27 aprilie 2018, Bernaz Alexandr a relatat că recursul nu conține nici o probă pertinentă, care ar demonstra încălcarea esențială de către instanța de apel și instanța de fond a normele de drept material. Temeiurile recursului nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură

civilă. A pledat pentru inadmisibilitatea recursului.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 17 ianuarie 2018.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit scrisorii de ieșire nr.1505, instanța de apel a expediat participanților la proces, copia deciziei motivate la 06 februarie 2018.

Cererea de recurs a fost declarată la 23 martie 2018, respectiv în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Casa Națională de Asigurări Sociale.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,

Valeriu Doagă

judecători

Tamara Chișca-Doneva

Dumitru Mardari

